

2 Korinti

Yai zézé ac.

¹ Anutuac ewa siŋ niŋac Kristo Yesuac Méliméli ic waŋi ni Paulo zéma ninzéŋ ninzéŋ munanina Timoteo niri hénorinj Korinti ama areŋa yandaiguc kecžu zéma ic embac térya Akaia baec séc kecžu ionac momacnec kiwi yomi oénécmizic;

² Neŋaŋ Maŋgocnina Anutu zéma Miŋ Kewunina Yesu Kristo iorarunec ewa hia zéma luaenéŋ onac muru he énécmimac.

³ Miŋ Kewunina Yesu Kristo iwac Maŋgocya Anutu mepésimiwiŋ. Inéŋ wésé niniŋac Maŋgoc zéma qeri mebélac qebélac hénia hénia moczoŋ imuac Anutu kecanzac.

⁴ Inéŋ zéra waiya hénia héniaiguc qeri mebélac qebélac waŋ nénécmianzac. Waŋu neŋaŋ qeri mebélac qebélac Anutuac murunec meyin iminéŋnec ic embac tosara zéra béra hénia héniaiguc kecžu imi bénzéŋnec qeri mebélac qebélac waŋ énécmiwiŋ.

⁵ Imi mia hénia yomuac niŋac imuhuc zézua; Kristoac qenzeŋ manzeŋnén neŋaŋ kekeciguc sécgéma hezac. Imuhucyanec qeri mebélac qebélacnén Kristoac murunec hama neŋaŋ muru qesalecgé nénécmizac hénia imuac niŋac imuhuc zézua.

⁶ Nini zéra waiya mihičŋima kecanziciguc imi onac qeri mebélac qebélac zéma anjéŋ tiénécmimiawat niŋac, waŋu nini qeri mebélac

qebélac waŋ nénéc mimiawac kecanziciguc imi acguc onac qeri mebélac qebélac niŋac, qeri mebélac qebélac iminéŋ onac muru ai meyu ɜéra béra nini mihičianžiŋ imuhucya imi ini acguc hia bisiqatéŋ wamma naŋselimu.

7 Ini ɜéra waiya imuaru toroqema kecanzú ésécnec qeri mebélac qebélaciguc imuhucyanec wamma kecmu imi ni ninzua imuac niŋac niŋkinzéŋnina onac muru hezac imi miminžalia qahac.

8 Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna hécnina, imi mia hénia yomuhuc niŋac, nini Asia baeciguc ɜéra waiya qahaiguc kecma éréyiŋ imi ini ménda nimmu niŋac ménda wanziŋ. Nalé imuaru ɜéra waiya yewéria sécnina ogicogicya qacni-naiguc emma kilanzi nénécmiyu kekecninawac niŋkinzéŋ imi acguc waiyiŋ.

9 Humucac buŋa zétecgé nénécmimia zéma niŋni hélaguc waŋec, néŋ haka imuhuc hicŋi nénécmiyec imi mia nini neŋaoc ménda héiseli amuma humuc ic meqeli énécmianžac Anutu iwac muru sac héiseliwiŋ niŋac imuhuc hicŋi nénécmiyec.

10 Waŋu inéŋ mia humucac déc igucnec metecgé nénécmiyec. Waŋu toroqema metecgé nénécmimac. Waŋu muŋgucnec metecgé nénécmimac zéma iwac muru niŋkinzéŋnina haianžiŋ.

11 Waŋu ini acguc toroqe nénécmima zéwelec wamma méra nénécmimu. Imi mia ic embac sasalanéŋ naŋgé nénécmima zéwelecgic ewa hiawac ai buŋa nénécmiyu iminéŋ ai meni, nonac

niŋac wamma Anutu ewa hia ac wammimu.

12 Nini baeciguc kecma haihaka wamma onac muru gen imi ogicogicyawac wamma Anutuac haka méndacma keŋhei hahéi qahac hélacnec wamma baecac niŋtegic qintegiciguc qahac, néj Anutuac ewa hiayaiguc héima namma ai meanziŋ imi nonac ewa qeri solanja ninanéj héipuc waŋ néncmizac. Waŋu nini imi imuac niŋni eeyaguc waŋanzac.

13 Imi mia hénia yomuhuc niŋac, Nini kiwi tosara qahac, néj ini hia olomma hia niŋtegicmuac séc imuhucya sac oénécmianziŋ. Ini niŋasaridacmu zéma niŋkewu waŋ énécmizua.

14 Ini hénianina bakianec sac niŋasarianzu imuac séc Miŋ Kewunina Yesuac nalé yandaiguc nini onac zézé ségiségigina wanni, ini acguc nonac zézé ségiséginina wammu.

15 Ni imi hélacnec ninzéngéyi. Hénia imuac niŋac onac muru walac hamaŋ zé ninjareŋgéyi. Imuhuc wamba ini hatac éréhécnec mérianginaguc wammu.

16 Hénaiguc keŋ inicma Makedonia baeciguc kemmaguc munjuc Makedonia baec imuacnec onac muru liliŋgé hawa méli néju Yuda baeciguc kemmaŋ zé niŋ areŋgéyi.

17 Ini niŋgic ni sic saoc nimma hénia qahac imuhuc wanji tanec wanzac me séwinawac sinj méndacma ej hia hia qahac qahac zéma ninjareŋgéyi tanec wanzac me?

18 Anutu imi méŋzé méŋzéya qahac, imuac séciguc acna imi acguc hia zémaguc duŋa melemma qahac ménda zémaŋ.

19 Ni zéma Siliwano* zéma Timoteo nenej Anutuac naŋa Yesu Kristo iwac hénia imi sucginaiguc zéau énécmiyin. Waŋu inéj hia zéma qahac ménda zéyec. Imuac niŋac iwac muru imi hia sac heanzac.

20 Kristoac qeriaiguc imi Anutuac sisipac ac imi moczon yanda hia zézéya. Imuac niŋac nini iwac muru héima namma hélacnec zéma Anutu mepésimianzin.

21 Nini zéma ini momacnec Kristoac qeriaiguc meseli nénécmima halécnéj météré nénécmiyec imi mia Anutu.

22 Inéj mia eŋeyə qara asé kiwi ésécnec ewa qerininaiguc oma Uŋa Téréya nénécmiyec. Waŋu Uŋa Téréya iminéj iwawai kecma hicŋi nénécmimac imuac qérawia wanžac.

23 Ac geriwaguc waŋ énécmiwi niŋac ni Korinti ama areŋa yandaiguc ménda hayi. Ac imi hélacnec zéza, Anutunéj qeri uŋanawac héipucya wanžac.

24 Ini ninzéŋ ninzéŋiguc naŋselima kecžu imuac niŋac, nini onac ninzéŋ ninzéŋ imuac galen kecžin zéma ménda zéza, néj néwécgeŋa iguc ini ségiségigina mihicŋimu niŋac, ai momacgina kecžin.

2

1 Hénia imuac niŋac, ni onaru munjguc ewa goronaguc ménda hamaj zé niŋselizua.

* **1:19:** Roma ic eneŋ Silawac Siliwano zéaŋgic.

² Ewa biric mihicnjí énécmizuaiguc, nenaoc ewa biric mihicnjí miyi i qahac waŋu, ic diminéŋ ewa hia mihicnjí néñzac?

³ Ni kiwina imuhuc oénécmiyi imuac hénia imi onac muru hamaj nalé imuaru ewa hia mihicnjí némmuac hezac ionac murunec ewa biric mihicnjíwi niŋac. Ni imi nuac ewa hianéŋ momac yanda onac ewa hia wammaç zéma niŋkumuzuə.

⁴ Ni qerina yéwériyu ewa gorø wamma kecba kic masina sasala mayec imuac niŋac kiwi imi oénécmiyi. Waŋu imi mia yéwéri mihicnjí énécmimanj niŋac qahac, néŋ onac siŋna sasala késa keczua imi niŋtegicmu niŋac kiwi imi oénécmiyi.

Képésic waiwai.

⁵ Mérénéŋ méŋ waŋu ewa biric hicnjizaciguc imi, netecgéma ogicma zémaŋ zé ménda wanžua, néŋ zékaŋ zékaŋ zéwa, inéŋ imi nuacnec ménda mihicnjizac, néŋ hénaorij moczoŋ yanda mihicnjí énécmiyec tanec wanžac.

⁶ Sasalanéŋ ic imuhucywac zémindiŋi qemindiŋi wammigic nimba sécgézac.

⁷ Imuac niŋac néwécgeŋac képésicya waimima ewa qeria mebelacgégic. Ewa biric ogicogicyanéŋ hélanžimiwac niŋac.

⁸ Imuac zéwelec énécmizua, siŋ niŋmimanec keczu imi mewininigic seligimac.

⁹ Ni imi ini ackuažéc moczoŋ ninjtohoanžu me qahac imi batucgé nimmaŋ zéma kiwi imi oénécmiyi.

¹⁰ Ic méŋac méŋ képésira waimigic ni imuhucyanec waimimanj. Képésic imuac me

imuac waimizuaiguc waiwai hakana imi Kristoac kiwaiguc onac niјac wawaŋa.

11 Nini Biria miňinawac niniŋ qambarja imuac qelaŋa ménda kecziŋ imuac niјac Biria miňinanéŋ ikoc waŋ nénécmiwac niјac imuhuc wanžua.

Sisipac ac qeliawac ai ichéra.

12 Ni Kristoac buŋa suruc hiabia zéau énécmimanj zé Troa amaiguc keŋi nalé imuaru Miŋ Kewuninanéŋ niјnénju ai memeac saŋgulanj méŋ auma naŋec.

13 Waŋu ni ninzéŋ ninzéŋ dacmuna Tito imi ménda mihičŋiyi imuac niјac nuac ewa qerina imi hia ménda mebélacgéyi, néŋ yaizézé ac wanéncima Makedonia baeciguc keŋi.

14 Waŋu Anutu ewa hia ac wammiwiŋ, inéŋ nalé séc Kristoac qeriaiguc meseli nénécmiyu yaréiguc onogicanžiŋ. Waŋu Kristo niјmimia imuac héméŋa hiabianéŋ neŋaŋ murunec saima baec séc sécgéma keŋanžac.

15 Hénia imi yomuhuc; Nini imi gési énécmimia zéma humucac buŋa ionac sucginaiguc momac-nec Anutuac kiwaiguc Kristoac héméŋa wanžin.

16 Tuŋ méŋac muru héméŋa iminéŋ humucac buŋa tanec waŋu humuciguc onagicma kemmač, néŋ tuŋ méŋac muru imi héméŋa iminéŋ kekecac buŋa waŋu kekeciguc onagicma kemmač. Ic mérénéŋ ai buŋa imuac sécyä wammac?

17 Nini ic tosara ésécnec soukiwa mihičŋiwij zé wainjiguc doku haianza ōsécnec Anutuac ackuažécnéŋ diwi qiwiliŋa ménda waŋanžiŋ, néŋ

nini imi Anutunéŋ méli nénécmiyu Anutuac kiwaiguc zéma Kristoac qeriaiguc qeri hélacnec zéau énécmianziŋ.

3

¹ Nini neŋaoc zénanjé amuwij zé muŋguc hémina ac zéziŋ? Nini ic embac tosara ésécnec zénanjé ac kiwi onac muru haini hamac me, onac murunec nonac muru kiwi imuhucya haigic hamac niŋ qesi énécmiwiŋac ménda hezac. Ini ningic imuac wambijac hezac me?

² Enjaoc mia kiwinina wanžu. Imi mia ewa qerininaiguc ooya. Ic embac momac yanda olon nimmuac hezac.

³ Ini imi Kristoac kiwi héndéŋ héndéŋa kecgic héŋgaleŋ waŋ énécmima kecziŋ. Waŋu kiwi imi kirifi dokuyanéŋ ménda ooya, néŋ Anutu kekecyaguc iwac Uŋjanéŋ ooya. Waŋu Kiwi imi hoc hilan̄aiguc ménda ooyanéŋ ic embac ewa qerininawac hilan̄aiguc ooya.

⁴ Niŋkinzéŋnina imuhucya Kristoac murunec imi Anutuac kiwaiguc késa kecziŋ.

⁵ Iwawai imuac me imuac imi moczoŋ neŋaŋ murunec zéma neŋaoc sécnina hezac imuhuc ménda zéma nimbiŋ. Néŋ sécnina séc he nénécmizac imi Anutu arunec zéma nimbiŋ.

⁶ Inéŋ mia sisipac ac qelia imuac ai ic wambij zé niŋkinzéŋnina mihicŋi nénécmiyec. Imi mia kiwiyanéŋnec qahac, néŋ Uŋayanéŋnec, kiwinéŋ nunuhumuanžac néŋ Uŋjanéŋ kekec mihicŋi nénécmianžac.

Sisipac ac qeliawac edamuya.

7 Kiwi hoc hilanjaiguc néndéngéma ooya, humuc mihicŋi nénécmimia, imuac ai acguc edamuyaguc hayu Israel qelihéra ieneŋ Moseac kic taneciguc imuac asaha hama héiyu, kecma qahac wawaŋa, imuac niŋac wamma héjsosolima hémmuac séc qahac wanjec.

8 Uŋa téreyawac ai imi séc méŋ ogicma edamuyaguc ménda wammaq me?

9 Képésicginaguc zétecgé nénécmimiawac ai imi edamuyaguc wanžaciguc, solanjaguc zénénécmimia imuac ai imi edamuya qesalecgéma mamaya wanžac!

10 Imi hénia yomuhuc niŋac imuhuc zézua; Edamuya ogicogicya méŋnénay hayu becnec edamuyaguc kerec imi mia mepé qepésiyaguc ménda wanžac.

11 Kecma qahac wawaŋa imuhucyanéŋ edamuyaguc wanžaciguc heheseli heheya iminéŋ edamuya ogicma kuneŋnec wanžac.

12 Nini imi niŋkumu imuhucyaguc keczin, imuac niŋac, bac yandi yandi qahac, haihaka waŋanžin.

13 Mosenéŋ Israel qelihéra imi iwawai kecma qahac wawaŋa imuac tetecgia imi ménda héŋ sosolimu niŋac kereŋnénay eŋeyakic tanera hoturu amuma kerec. Waŋu nini imi imuhuc ménda waŋanžin.

14 Néŋ éréma deguc acguc imi eneŋ ewa seliseli waŋ énécimia waŋu sisipac ac wahala olon niŋanžu nalé imuaru kereŋ imi ménda augic heanžac. Waŋu kereŋ imi Kristoac qeriaiguc auyu mazac.

¹⁵ Waļu érékecma deguc Moseac kiwi oloŋjanzu nalé imuac séc kereŋ imi ewa qerigina hoturu énécmimanec hezac.

¹⁶ Waļu méjnénę Miŋ Kewunina Yesuac muru melemma kemmac nalé imuaru mia kereŋ imi aumimia wammac.

¹⁷ Miŋ Kewunina imi Uŋa keczac, imuac niŋac imuac me imuac Miŋ Kewuninawac Uŋa keczac imuaru mia qutuma keŋha wawaŋa hezac.

¹⁸ Neŋaŋ momac yanda imi kic tanecninaiguc kereŋ qahac Miŋ Kewuninawac edamu imi wilkiŋiguc hénziŋ ésécnec héŋanziŋ. Hénni Miŋ Kewuac Uŋanénę waŋ nénécmiyu iwac tanecac séc melemma edamuya décyä méŋac murunec emma méŋac muru kereŋanziŋ.

4

*Iwawai eeyagucnénę kewuc
nomuŋ qeriaiguc hezac.*

¹ Imuac niŋac Anutuac wésé niniŋiguc ai yomi késa keczinj imuac nini qeri mama ménda wanziŋ.

² Néŋ Imuac gamu qeqe haka sasaŋgiaiguc wawaŋa imi waima diwi qiwiliŋ haka héŋacya mema Anutuac ackuažéc imi ménda mohosowinj, néŋ ac héla zéau énécmina Anutuac kiwaiguc icya icya ionac ewa qeriginanénę kétiŋkétiŋ waŋ énécmiyu ningési nénécmimu niŋac neŋaoc mewinini amuanziŋ.

³ Neŋaŋ buŋa suruc hiabia imi kereŋaguc hezaciguc imi humucac buŋa ionac muru sac imuhuc hezac.

4 Ionac muru imi Anutuac kic tanera Kristoac buŋa suruc hiabia imuac edamuya imi ménda hémmu niŋac baec yomuac baniara ginanéŋ ménda ninzéŋgáŋzu ionac ewa qerigina hoturu énécmiyu kecžu.

5 Hénia yomuhuc niŋac ac imuhuc zéma mazua, Nini imi neŋaŋ niŋac ménda zéau énécmianziŋ, néŋ Kristo Yesu imi momac yanda neŋaŋ Miŋ Kewu keczac imi zéma Yesuac niŋac wamma nini onac weleŋ qeqe ic kecžiŋ imi zéau énécmianziŋ.

6 Hénia imi yomuhuc; Siŋi tunumaŋ qeriaiguc asac mararaŋnénq qetagaliyu zéyec Anutu iminéŋ waŋ nénécmiyu Yesu Kristoac kic taneraiguc Anutuac edamuya niŋmimiawac asac mararaŋ hemizac iminéŋ neŋaŋ ewa qerininaiguc qetagali nénécmianzac.[◊]

7 Neŋaŋ imi iwawai eeyaguc imi zéic baecnéŋ memeya séwininaŋ imuac qeriaiguc késa kecžiŋ. Imi mia kuc yanda imi Anutuac muru hezac, néŋ neŋaŋ muru ménda hezac imi niŋtegicma kecbiŋ niŋac imuhuc waŋ nénécmiyec.

8 Néwécnec néwécnec hélanzi nénécmianzu, néŋ hézé hézézaya ménda waŋanziŋ. Kukuderec mihični nénécmianzu, néŋ kucmama ménda waŋanziŋ.

9 Nunuhéi waŋ nénécmizu, néŋ ménda wai nénécmiyu kecanziŋ. Qenžangé nénécmianzu, néŋ ménda birima qahac waŋanziŋ.

10 Imuhuc wamma séwininaiguc Yesuac humucyawac buŋa imi bisima kenni Yesuac kekecyawac buŋa acguc séwininaiguc hicŋitegiru hémmu.

[◊] **4:6:** Hén 1:3

11 Imi mia Yesuac kekecnéj séwinina houhouyawac buŋa imuaru hicnjtegiru hémmu niŋac neŋaj kekecninaguc nalé séc Yesuac niŋac wamma humucac déciguc nonopocgic kerenjanziŋ.

12 Imuac humucnéj nonac muru ai meyu kekecnéj onac muru ai mezac.

13 Ni ninzéŋgéyi imuac zéauyi[✳] imuhuc ooyawac hezac ésécnec, nini ninzéŋ ninzéŋjac ewa qeri imuhucya késa kecziŋ, imuac niŋac nini acguc ninzéŋgéziŋ imuac zéauziŋ.

14 Imi mia hénia yomuhuc niŋac, Miŋ Kewunina Yesu meqelimiye inéj mia Yesuguc nini acguc meqeli néncmiyu iniguc momacnec iwac wésiaiguc nambin zéma niŋtegicziŋ.

15 Imi hélacnec, nini imi Anutuac ewa hiayanéj sécgé énecmiyu ic embac sasalanéj ewa hia ac zésaima keŋic Anutuac muru edamuya hemimac niŋac haihaka nina moczoŋ yanda imi onac hia niŋac wamma meanziŋ.

16 Imuac nini qeri mama ménda wanziŋ. Séwi icninanéj zazagima kenzač, néj qeri icnina imi naléya naléya qelmanec keŋanžac.

17 Hénia imi yomuhuc; Nalé hotoŋa dac meanziŋ zéra béra efefia iminéj edamu yéwérija hehe seli heheya imi mihicŋi néncmimac.

18 Héhéŋa imi hotoŋa dac hemac, néj ménda héhéŋa imi hehe seli hemac, imuac mia nini imi kicninanéj héhéŋawac séc imuac qahac, néj kicninanéj ménda héhéŋa imuac kic hihi wamma kecanziŋ.

[✳] **4:13:** Leg 116:10

5

Kurumeñ amaiguc tacyac wambij.

¹ Kic hihi wamma kecanziñ imuac hénia imi yomuhuc; Baec séwi halinina imi birima qahac wañu, ama méj Anutunéj menénéc mimia, méranéj ménda memeya, ou kurumenjiguc hehe seli heheya he nénécmizac imi ninziñ.

² Imi sac qahac hénia méj imi yomuhuc; Nini séwi hali yomuac qeriaiguc yaiwisisin wamma kurumenjäc séwi ama héninécmiyu mewiñ zé qerininanéj késama mambéc keczinj.

³ Imuhuc héiwiniñiguc, katanec ménda nanni ninicmu.

⁴ Hali yomuac qeriaiguc kecma bisi qatéñiguc yaiwisisin wañanziñ imi hetecgéwiñ niñac qahac néj imuac qahaiguc méj qeliawac héini houhouyawac buña imi kekecnéj qécgémac niñac imuhuc wañanziñ.

⁵ Wañu Anutunéj mia haka imi mihicnjí nénécmima Uña Téréya nénécmiyec. Wañu Uña Téréya iminéj haka tosara kecma hicnjí nénécmimac imuac asé kiwi wanj nénécmizac.

⁶ Imuac niñac nini baecac séwi halininaiguc kecanziñ nalé imuaru imi Miñ Kewunina ou keru nini lakec you neñacnec kecanziñ imi ninziñ, néj kileñ nalé séc niñkinzéñjinaguc kecanziñ.

⁷ Imi mia nini kicninanéj héhéja imuaru qahac, néj ninzéj ninzéñiguc kecanziñ.

⁸ Nini niñkinzéñjinaguc, wañu efima séwiac ama hali imi waima ama hélá imuaru kemma Miñ Kewuninaguc kecbir zé wañanziñ.

9 Imuac nini kecbiŋ me waima kembiniguc, ségiségi mihicŋi miwiŋ zéma nijselima kecanzín.

10 Hénia imi mia yomuhuc, neŋaŋ moczoŋ yanda Kristoac zégésigési tatac imuac wésiaiguc wininima namma neŋac neŋac séwininaiguc kecma wawaŋ meme hia me biria wanjíŋ imuac séc méndacma bakia mewiŋac hezac.

Miŋ Kewuac luae qeqe ai.

11 Miŋ Kewuninawac bac yandi yandi imuac hénia niŋtegicanzín, imuac niŋac ic embac tosara zénaŋge énécmizíŋ. Waŋu nini miŋ séc Anutunéŋ niŋyacgé nénécmizac. Waŋu ini acguc ewa kétij kétij waŋ énécmiyu niŋyacgé nénécmizu zéma niŋkumuzuua.

12 Nini muŋguc neŋaoc ménda zénaŋge amuziŋ, néŋ eŋaoc nonac niŋac niŋgic zézé ségiségi ginaguc wammu niŋac nalé titiŋa méŋ mihicŋi énécmizíŋ. Waŋu tosara ewa qeriac buŋa niŋac qahac, néŋ séwiac buŋa niŋac wamma meyac amuzu imi onac ac bakia hia meleŋ énécmimu.

13 Nini ewa soho kecziniguc imi Anutuac wamma imuhuc keczin. Waŋu nini ewanina hia kecziniguc imi acguc onac niŋac wamma imuhuc keczin.

14 Momacgucnéŋ momac yanda neŋaŋ niŋac wamma humuyec. Imuac niŋac neŋaŋ moczoŋ humuiŋ imi ninzéŋgézua. Hénia imuac niŋac Kristoac goi héihéinéŋ hinocgé nénécmizac.

15 Waŋu kekecguc kecanzín neŋaŋ imi muŋguc neŋaŋ niŋac wamma ménda kecbiŋ, néŋ neŋaŋ niŋac humuma muŋguc qelima yarec iwac niŋac

wamma kecbinj niјac inéј momac yanda neјanј niјac humuyec.

16 Imuac degucmuanec ic méјac méј séwiya hémma ménda nimbiŋ. Nini Kristo acguc séwiiguc hémma niјi, néј muŋguc méј imuhucyanec ménda niјanžiŋ.

17 Imuac ic méјnénéј méј Kristoac qeriaiguc keczu imi ic qelia, wahala imi kenjec, néј héńgic, qelia hazac.

18 Haka imuhucya imuhucya moczoŋ Anutuac murunec hicnjihicniya. Inéј Kristoac qeriaiguc ewa momac mihični nénécmiyec. Wanju ewa momac mihični énécmimiawac ai buňa genénécmiyec.

19 Imi mia Anutunéј képésicnina imi ménda olomma Kristoac qeriaiguc enjeýaguc baec ic embac momac yanda ewa momac mihični nénécmiyec. Imuhuc wamma ewa momac mihični mihičniyawac ackuažéc imi méráninaiguc hai nénécmiyec.

20 Hénia imuac niјac nini imi Kristoac kua meme ic wamma Anutunéј neјanј kuanina mema žewełec énécmizac ésécnec Kristoac nanaňiguc namma žewełec énécmima yomuhuc énézéza, Anutuguc ewa momac wamma kecmu.

21 Anutunéј neјanј imi Yesuac qeriaiguc Anutuac solaj dindinjawac buňa wamma kecbinj niјac Kristo képésic méј ménda wanjec, néј képésic ic tanec nimmiyec.*

* **5:21:** Me képésicac mulu.

6

¹ Anutuguc momacnec ai meanziŋ nenenj énézéziŋ, Anutuac ewa hia imi eŋ ménda késa kecmu.

² Imuac Anutunéŋ yomuhuc zézac, Nalé nimba hezac* ✩ Ninžu, deguc imi nalé nimba hezac imi mia wanžac, ninžu, deguc imi anjéŋ titiac naléya wanžac!

³ Aininaiguc gocya mihicŋiwu niŋac nini hahaka qonžon tonjéŋ énécmimia méŋ ménda hai énécmianziŋ.

⁴ Néŋ ainina meanziŋ séc Anutuac weleŋ qeqe ic kecziŋ zéma imuac séc neŋaocnec mewinini amuma yéwéri hénia hénia eŋerja yomuhucyaiguc naŋ selianziŋ, zéra waiya, yéwéri, waizalaŋ,

⁵ nunuhéi, hésa ama, qewelonj waŋ nénécmimia, ai yanda, gau qeqe, yaka niŋ humuc,

⁶ météré amuma kekec, niniŋ ai, bisiqatéŋ wamma kekec, qambaŋtoho, Urŋaguc kekec, goi héihéi héla,

⁷ Ac héla zéma Anutuac kuha qeriaiguc kekec, kekec solanjawac sou méra héri kananinaiguc késa kekec,

⁸ edamuiguc me mema titiiguc, qac buŋa hia me biria, ic héla kecni ikoc ic zénénécmimia,

⁹ ic eŋomia tanec, néŋ ic qac buŋa ninaguc kecma, ic humumia tanecnéŋ kekecninaguc, haka biriawac bakia meziŋ tanecnéŋ ménda humuziŋ,

* **6:2:** Énepésimajac séc wanžac. imuaru gezac qema niŋéncmizua, waŋu anjéŋ titiac naléiguc méra énécmizua.

✩ **6:2:** Yes 49:8

10 ewa biric kekec tanecnéj nalé séc ségiségininaguc, maqeqeya tanec, néj sasala mériaj mihicnj énécmianžiŋ, iwawai méj ménda késa kecziŋ tanecnéj iwawai moczoŋ yanda he nénécmizac.

11 Korinti ic embac, kuanina imi efima auauya, imuac ewa qerina imi acguc onac auauyawac hezac.

12 Nonac goi héihéinina imi moucmoucgia qahac néj iminéj onac ewa qeriginaiguc mouc moucgiawac hezac.

13 Ni nambérac hécna énézéanžua ésécnec énézéza imuac ini acguc eena héima ewa qerigina imi meyandigic moucmoucgia imi qahac waŋju.

Ic ninzéj ninzéŋgina qahac iniguc ewa koron koron ménda wammu.

14 Solarj dindiŋa zéma héna ac logiloginéj dimuhuc séc éréréj wammaoc? Asac mararaŋ zéma siŋi tunumaŋnéj dimuhuc ala waŋamumaoč? Imuac niŋac ini imi ménda ninzéŋgáanžu iniguc ewa koronkoron ménda wammu.

15 Kristo zéma Beliaru† ieren némaciguc ewa momac wammaoc? Ninzéj ninzéj icnéj ic méj ménda ninzéŋgáanžac i guc némac iwawai amunec qamunec wammaoc?

16 Anutuac ocmuŋ zéma baniara ieren némaciguc niŋni momacguc wammaoc? Anutunéj zéyec ésécnec neŋaŋ imi Anutu kekecyaguc iwac ocmuŋ kecziŋ. Imuac mia

† **6:15:** Beliaru imi Sacdaŋac qara méj, qac imuac hénia imi Ikoc miŋina.

Anutunéŋ yomuhuc zéyec; Ni ionac sucginaiguc keŋha wamma i iniguc momacnec kecmaŋ, ni ionac Anutugina wamba ieneŋ nuac ic embachécna wammu. [☆]

¹⁷ Miŋ Kewunéŋ yomuhuc zézac, Imuac ini ionac murunec éréma héŋ héima kecmu. Waŋu iwawai sigiginawac buŋa qeqeya imi késa osi ménda wammu. Imuhuc waŋgic, neŋ héihéré énécmiman̄.

¹⁸ Neŋ onac maŋgoc waŋ énécmiwa ini nuac nambérac hécna wammu. Medac medac wandac wandac miŋinanéŋ imuhuc zézac. [☆]

7

¹ Ala sorochécna neŋan̄ imi sisipac ac zéma mazin̄ imuhucyawac késa kecziŋ, imuac mia Anutuac bac yandi yandi wamma kecbiŋ. Kecma kekec téreyá imi mesolajanimá séwinina zéma uŋjaninawac haka biria hénihénia igucnec météré amuma kecbiŋ.

Pauloac zézé ségiségiya.

² Ini ewa qerigina ménda anjéŋ tinénécmimu. Nini méŋac méŋ haka biria ménda waŋ énécmiyoŋ. Méŋac méŋ ménda mebiri énécmiyoŋ. Waŋu iwawaigina eŋ ménda onagiriŋ.

³ Ni képésicgina zéhicnjiman̄ zé ac imuhuc ménda zézua. Bec zéyi ésécnec, nonac ewa qerinaiguc kecgic momacnec kecma momacnec humuiŋ niŋac imuhuc énézézua.

⁴ Ni niŋkinzéŋgéma énézézua. Ni onac niŋ nimba zézé bipiginaguc waŋu qeri mebélac

[☆] **6:16:** Lew 26:12, Yer 32:38, Ežk 37:27 [☆] **6:18:** 2Sa 7:14, 2Sa 7:8

qebélac hakanéy sécgé néjanzac. Waļu zéra waiya hénia hénianinaiguc ségiséginéy qesalecgé néjanzac.

⁵ Hénia imi yomuhuc; Nini Makedonia baeciguc hayinjalé imuaru nonac séwinina imi tachi-ahiaru qahac kerij, néy hénia séra séc zéra waiya mihicñiyij. Sénganjenjiguc tualeficnén, ewa qerininaiguc bac yandi yandinéy he nénécmiyec.

⁶ Néy Qeri mama wawaňa qerinina mebélacgé nénécmianzac Anutu inéy mia Tito hayu qerinina mebélac nénécmiyec

⁷ Tito hayec imi sac qahac néy meseli wammigic meme seli onarunec mihicñiyec imuac suruc wamma ini qerinéy késama mambéc kecanzu imi zéma, zésiacgina zéma, qeri sinjina nuac hezac imuac suruc momacnec waļ némma qerina mebélacgé néju ségiségi wammanec wanji.

⁸ Imi mia hénia yomuhuc niňac, ni kiwina oénécmima niňywéri mihicñi énécmiyi imuac nimbiri amuyi. Néy kiwi iminéy nalé hotoňa dac sac niňywéri mihicñi énécmiyec imi niňasarima deguc imi ménda nimbiri amuzua.

⁹ Ni deguc ségiségi wanžua imi mia niňywéri mihicñi énécmiyi imuac niňac qahac, néy niňywéri ginanéy énépésima kej onoporu ewa hakagina meleñgic hénia imuac niňac mia. Ini Anutuac ewa sinjiguc niňywérigic imuac niňac kiwi nonac murunechnéy hénia méňac méňiguc haka méňac méňa mebiri énécmiyec.

¹⁰ Anutuac ewa sinjiguc niňywéri waļanžinj imi kecma ménda nimbiri amuwiň. Niňywéri imuhucyanéy ewa hakanina hainetec mihicñima

aŋgék titiiguc nonagicma keŋanžac. Waŋu baecac niŋyéwéri imuhucyanéŋ humuc mihičŋi nénécmianžac.

11 Héŋgic, Anutuac ewa siŋiguc niŋyéwéríma kekec imi yéwéri qeriaiguc eŋaŋ hěniagina qitiric zéaumu niŋac ewa qeriginaiguc wésé polaŋ dimuhucya, zésolanji amuamuya dimuhucya, qerigina kétinqétiq dimuhucya, bac yandi yandi dimuhucya, qerinéŋ késama mambéc kekec dimuhucya, qeri siŋ dimuhucya, zémindiŋi qemindiŋi dimuhucya mihičŋi énécmiyec.

12 Imuac kiwi oénécmiyi imi ic ménj képésic wanjec me ic ménj képésic eŋ wammimia iorac niŋac qahac, néŋ qeri siŋginanéŋ Anutuac kiwaiguc onac muru hicŋi énécmimac niŋac oénécmiyi.

13 Waŋu ai imuacnec nini héibélac qéibélac waŋ nénécmimia wanžinj.

Waŋu Titoac qeri uŋanéŋ onac niŋac wamma qeri bénzéŋ mihičŋiyec. Imuac niŋac ewa qerinja mebélac gégyá imuac qahaiguc toroqema iwac ségiségi niŋac nini ségiségi wammanec wamma keczinj.

14 Ackuažéc énézéyin imi moczoŋ héla wanžac éscenec Tito ézéma meyac énécmiyi imi acguc ac héla wanžac, imuac niŋ ni onac ac suruc ézéma meyac énécmiyiiguc imuac gamuna ménda ninžua.

15 Ini moczoŋ bac yandi yandi wamma zénéŋ hirihiri wamma héihéré mima ara niŋtoho wammigic imuac niŋ qelima ewa qeriyanaéŋ onac muru moczoŋ kendaczac.

16 Ni solanjaneč niŋkinzéŋgé énécmizua imuac niŋac ségiségi wanžua.

8

Haihulac haka.

1 Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna hécná Anutunéŋ Makedonia hénaorij goi héihéiya qeénécmiyec imi ini nimmu niŋac wanžua.

2 Zéra waiyawac manam batuc kuneŋ yandaiguc ségiségigina qesalecgé énécmima mayu maqeqe osiqosiyaiguc kileŋ haihulac wamma haleŋgina kuneŋ yanda aleŋ aleŋ késama haigic.

3 Ni héipuc ac wamma zéau énécmizua, ieneŋ hia wammuac séc haleŋ hai énécmima eŋaŋ ewa singina méndacma sécgina ogicma hai énécmigic.

4 Ieneŋ imi ic embac téréya tosara weleŋ qeénécmima haleŋ hai énécmimiawac ai imuaru toroqewinj zé niŋénécmiwiŋ niŋac hélacnec zéwelec nénécmigic.

5 Kic hihi waŋinj imuac nec sac qahac néŋ toroqema ieneŋ walac eŋaŋ kekecgina Miŋ Kewuni-nawac muru haimigic, waŋu imuhucyanec Anutuac ewa sinjiguc nonac muru hai nénécmigic.

6 Titonéŋ bec sucginaiguc ai imi héniyec imuac niŋac ewa hiawac haleŋ ai imi meyacgémá metecgémac niŋac zénanŋé miziŋ.

7 Ini ninzéŋ ninzéŋ zéma ackuažécgina zéma niniŋgina zéma wésé polaŋgina zéma goinina héianžu ai imuhucya moczoŋiguc séc méŋ ogicma wamma meanžu ésécnec ewa hiawac haleŋ hai-hai aiiguc acguc imuhuc séc méŋ ogicma wamma memu.

8 Ni ȝéseli énécmima ménda ȝézua, néj onac singina iminéj hélacnec me qahac imi tosara ionac wésé polaŋ hakaginaguc haiséséc wamma niŋgésima keczua.

9 Imi mia hénia yomuhuc niŋjac imuac ȝéma mayi; Miŋ Kewunina Yesu Kristoac ewa hiyawac haka yomi ini ninžu. Inéj eŋeya maqeqeya néjnec ini sécgina séc wamma kecmu niŋjac eŋeya saméj bipyaguc kerec, néj onac niŋjac maqeqeya waŋec.

10 Ai imuac mia niniŋna ȝéwa niŋgic iminéj naŋgé énécmimac. Ini yawuŋ emumuac walac ai imi hénima megic. Waŋu imi sac qahac ini imuac muŋguc wammar ȝé ewa singina he énécmiyec.

11 Imuac ai imi mema medacmu. Waŋu wésé polaŋgina he énécmizac séc, iwawaigina he énécmizac séc méndacma wamma medacmu.

12 Wammuac singina he énécmizaciguc, iwawai he énécmizac séc haigic memeyawac séc wammac, waŋu ménda he énécmizac igucnec imi ménda memeya wammac.

13 Iyi mia tosara meefi énécmima ini meyewéri énécmimaj niŋjac qahac, néj séc érérénj waŋu kecmu niŋjac.

14 Onac saméŋaginanéj ionac mété qététaŋginawac, imuacyanec ionac saméŋaginanéj onac séc mété qététaŋginawac haigic kenha waŋu, séc érérénj nec hiabia wammac.

15 Imuac mia yomuhuc ooyawac hezac, sasala tocgégič imi eneŋ saméŋa ginaguc ménda waŋgic. Waŋu komodia tocgégič imi eneŋ acguc mété qététaŋ ginaguc ménda waŋgic.

Tito Korinti ama areŋ yandaiguc mélimiyec.

16 (16a) Onac niŋac wamma wésé polaŋ nena-muru henénzac imuhucyanec Anutunéŋ Titoac ewa qeriaiguc momacnec haimiyec.

17 Miyu inéŋ nonac zénanqé ac késayec imi sac qahac, néŋ wésé polaŋ hemiyecac deguc kuneŋnec ogicma hemiyu eŋeya ewa siŋ méndacma onac muru kemmaŋ zé kenžac imuac niŋac (16b) Anutu ewa hia ac wammizua.

18 Ninzéŋ ninzéŋ dacmuna mén i guc momac-nec mélini hazac. Waŋu inéŋ mia buŋa suruc hiabia zéau énécmima hénaoriŋ tuŋa tuŋa ionac sucginaiguc qac buŋayaguc waŋanžac.

19 Imi sac qahac, nini Miŋ Kewuninawac edamuyawac niŋac zéma nonac ewa siŋ hélá imi énézéyu hémmu niŋac zéma ewa hiawac haleŋ ai meni ic imi momacnec keŋha wammac niŋac hénaoriŋ tuŋa tuŋa ieneŋ gésimima kumugic.

20 Nini imi haleŋ kuneŋ yanda nonac mérainaiaguc haigic galenqéanžiŋ ai imuac ménjné mén zébiri nénécmiwac niŋ técnina nimma kecanžiŋ.

21 Hénia imi yomuhuc, nini Miŋ Kewuni-nawac kiwaiguc sac qahac, néŋ ic embac ionac kicginaiguc momacnec haka hiabia wambin̄ zé, técnina nimma kecbiŋ zé wanžiŋ.

22 Waŋu iriguc momacnec ninzéŋ ninzéŋ dac-muna mén mélini keŋec. Iwac mia héŋgésima niŋni, ic imi ai sasala imuac wésé polaŋaguc kerec. Waŋu deguc imi onac niŋu ewa qeriaiguc niŋkinzéŋ kuneŋ yanda hicŋimiyu, wésé polaŋ imi ogicma kuneŋ yanda ai imi memaŋ zé wanžac.

23 Titoac zéwa ningic, inéj onac welej qeqe ainaiguc mérana zéma ai momacna wanzac, waŋu ninzéj ninzéj dacmuna éréhécnia niŋac zéwa, ieren imi hénorij tuŋa tuŋa ionac méliméli ic éréhécgina zéma Kristoac edamuya wanzaoc.

24 Imuac niŋac ini imi hénorij tuŋa tuŋa ionac kicginaiguc eŋaj singinawac hélia zéma zézé bipi ac waŋ énécmiyij imuac hénia imi eŋaj hahaka ginaiguc haima ic harewéc ionac mewinini énécmigic hémmu.

9

1 (2a) Ni onac wésé polaŋ imi ninzua hénia imuac niŋac **(1)** ic embac téreyá welej qéénécmimiawac kiwi muŋguc oénécmimaj zé nimba hénia qahac wanzac.

2 (2b) Ni onac niŋ wamma Makedonia ic embac énézéma Akaia baeciguc imi yawuŋ emumuac bec zéréj qéréj wandacgic zéma onac mepési énécmiyij. Waŋu imuhuc énézéwa onac wésé polaŋginanéj ic embac hélia yanda ewa qerigma meefi énécmiyec.

3 Waŋu mepési énécmima ac zéyi iminéj hélia qahac ménda wamma, néj zéyi ésécnec zéréj qéréj wandacmu niŋac ic imi méli énécmiyi.

4 Qahac waŋu, Makedonia ic embac ienen niguc momacnec kemma ini zéréj qéréj ménda wamma kecgic inicmuiguc ini sac qahac, néj nini momacnec ninzéŋgema kerij imuac mia gamunéj qacninaiguc embac niŋac.

5 Imuac ni ninzéj ninzéj dacmuna ini meefi énécmiwa walac walac onac muru hama ewa hiawac haleŋ bec nec haiwiŋ zé ac zikima zégic imi

nalé ménda ducnjyunc zérénqéréj wandacmu zéma zénangé énécmimu iminéj hia zéma ninj. Imuhuc zérénqéréj wamma tocogic zéhinociguc qahac, néj ewa hiawac hélé wammac.

Héla sasala mihicywiij zé gocmia nétéréma qesagic.

⁶ Añgétima komocdia héhimic wammu imi enej komocdia metocgomu, néj nétéréma sasala héhimic wammu imi enej sasala metocgomuac hezac.

⁷ Niñgic qeriginaiguc hezac imuac séc méndacma haimu, néj añgétitiginaguc me zéhinociguc ménda haimu. Anutunéj ewa hia nimma haianzu ionac singina niñanzac.

⁸ Imi mia nalé séc ai hiabia imuac me imuac sécginaiguc wamma nétéréma memu niñac Anutu imi ewa hiawac buña hénia hénia hia qesalecgé énécmimacac kuha hemizac.

⁹ Ac kiwi yomuhuc hezac; inéj séc qema méndémma ic maqegeya énécmianzac. Wañu iwac solaj dindinjawac haka imi nalé tetecgia qahac hemac.[✳]

¹⁰ Héi himicanzu ionac muru wariha zéma ne-neac buña momacnec énécmianzac inéj iwawai mesai énécmima wariha énécmima imuhucyanec onac solaj dindinjawac haka imuac hélé momacnec toroqe énécmimac.

¹¹ Ini héna hénihéniaiguc mesécgé énécmiyu haka hénihéniaiguc sese kunej yanda hai énécmigic, enaj haihulac haka imuac hélánéj ai meni ic embac ienen Anutu ewa hia ac ézemu.

[✳] **9:9:** Leg 112:9

12 Welen qeqe ai iminéj ic embac téréya tosara iwawai imuac me imuac hocgic mihicnj énécmianzac. Waŋu imi sac qahac, haka iminéj ewa hia kuneŋ yanda Anutu qesalecgé mianzac.

13 Welen qeqe ai iminéj héipuc waŋ énécmiyu, Kristoac buŋa suruc hiabia imi hélacnec zéauma ninjtoho wamma, Yerusalem hénorinj zéma ic embac tosara ewa hiawac haleŋ haihulac yandanec weleŋ qeénécmigic, hémma ic embac ieneŋ Anutu mepésimianzu.

14 Imuac ienę acguc onac niŋac zéwelec ai mema Anutuac ewa hiaya ogicogira qacginaiguc he énécmizac imuac niŋac onac niŋ wamma kecanz.

15 Iwac sese imi acninanéŋ zézéyawac séc qahac, imuac niŋac Anutu ewa hia wammizinj.

10

Paulonéŋ aiya niŋac saiwa acya énézéyec.

1 Iniguc anjamma kecanzua imuaru memaamuma kecanzua, néŋ wai énécmima lakec kecanzua imuaru imi zénéj hirihiri qahac ac énézéanzua Paulo ni nenaoc deguc imi Kristoac memaamuma kekecac haka zéma gum bénzénzén hakaiguc namma zéwelec waŋ énécmizua.

2 Nini séwiac sinjiguc namma haihaka waŋanžinj zéma nimbiri nénécmianzu imi onac ac selianec énézémaŋac hezac. Waŋu onacmuru hama imuac séciguc meefima ménda zémaŋ zé zéwelec énécmizua.

3 Nini séwiiguc kecanžinj imi hélacnec, néŋ séwiac nanaŋiguc yaré ménda qeanžinj.

4 Yaréninacwac tewi zakoŋ imi séwi igucnec qahac, néŋ Anutuac kuhanéŋ raragina selia quwuc muwura tianziŋ.

5 Waŋu ac zéeŋ zémaya imi zéhézéŋgema iwawai Anutuac niniŋ qetalima emma nanzač imi qeni maanzač, waŋu Kristo ninjtoho wammimu niŋac niniŋgina hénia hénia imi ɿki sipacgé énécmianziŋ.

6 Niŋ tohotoho hakaginanéŋ hélaguc wandaru acqeqe haka tosara zémindiŋi qemidiŋi wambinj zé zéréŋ qéréŋ wamma kecziŋ.

7 Ini imi séwiiguc sac ninicgési waŋ nénécmianzu. Ic ménjnéŋ eŋeyaoc Kristoac buŋa kecanzač imuac niŋkinzéŋ gézaciguc eŋeya éscnec nini acguc Kristoac buŋa kecanziŋ imi ewa qerianéŋ muŋguc nimma niŋtegicmac.

8 Qac buŋa Miŋ Kewuninanéŋ nénécmiyec imi hézéŋgé énécmiwiŋ niŋac qahac, néŋ meyac kumu énécmiwiŋ niŋac nénécmiyec imuac niŋac ni imuac komora méŋ ogicma meyacamuma zémaŋguc gamuna ménda nimmaŋ.

9 Ni kiwi o énécmima memeteric waŋ énécmimanj zé wanžua ésc nimbu niŋac.

10 Ic tosara ienenj yomuhuc zéanzu, iwac kiwiya imi yéwéria zéma kuhagucnéŋ eŋeya hama ninicmaciguc qeka meka wamma ac hiabia ménda zéanžac.

11 Ic imuhucya imi eneŋ yomuhuc niŋtegicmu; Nini imuaru kemma iniguc momacnec kecbiŋ nalé imuaru imi iniguc ménda kecma kiwiiguc oma zézij éscnec haihaka imuhucya hélačnec wambinj.

12 Nini imi tosara eñaqey meyacamuma zéanžu iniguc haiséséc wamma ninjési amuwiñac séc qahac, néj ienej eñawunec haiséséc wañamuma héngési wañamuazu imuac ionac nimba ninjtegic qinjtegicgina ménda he énécmizac.

13 Nini imi sécnina ogicma ménda meyac amuwiñ, néj Anutunéj miñ séc méndéj nénécmiyec nanaq imuac kecbinj. Imuhuc wamma kec keczu imuac séc ai mewinj zé haréyin.[◊]

14 Nini imi méréc mérécginawac Kristoac buña suruc hiabia énézéwiñ zé walac walac hayinj, imuac niñac nini onac muru hayinj nalé imuaru imi nanaq ninawac séc imi ogicma ménda hayinj.

15 Nini imi tosara ionac ai memeiguc héima namma sécnina ogicma ménda meyac amuzinj, néj ninzéj ninzéngina yandima kemmac séc sucginaiguc nonac ai memeac titiñä imi nétéréma kunej yanda wammaç zéma imuac niñkumuma kecziñ.

16 Imi mia tosara ionac ai buñaqiguc namma bec mihicñigic imuaru héima ménda meyac amuwiñ, néj onac baecgina hezac imuac andiaiguc ogicma kemma buña suruc hiabia imi énézéwiñ zé imuhuc wamma kecanzij.

17 Zézé ségiségi wambinj zé Miñninawac qeraiaguc zézé ségiségi wammu.[◊]

18 Méj eñeyawac mepési amumac imi héipucyaguc qahac, néj Miñninanéj mepésimimac iminéj héipucyaguc wanžac.

[◊] **10:13:** Mél 18 [◊] **10:17:** Yer 9:24

11

Paulo zéma Yesuac Méliméli ic ikora.

¹ Hakana qelaŋa dac imuac ewaginanéŋ naŋgé némma niŋkeczu zéma niŋkumuzu. Ohecgina mezua, bisiqatéŋ wané nénjic!

² Ni Anutuac qeri siŋguc onac niŋac qeri siŋ ninzua. Ni ini embac seranä solanä ésécnec Kristoac muru onopocmaŋ zé zammaréŋiguc iwac buŋa qeénécmizua.

³ Mokoleŋnáŋ diwi qiwiliŋaiguc Ewa imi ikoc wammiyec ésécnec onac niniŋ solanä zéma niniŋ héla Kristoac muru héikumugic heyec imuacnec hénacya mema nénjacma ewa qeriginanéŋ zapí qeqeya wambac niŋac.

⁴ Imi mia hénia yomuhuc niŋac imuhuc zéma mazua, Méŋnáŋ méŋ hama Yesuac hénia zéau énécmiyin imi qahac, nénj hénia méŋ zéau énécmizac me Urja megic imi qahac, nénj urja méŋ énécmizac me buŋa suruc hiabia ningic imi qahac, nénj méŋac énécmizaciguc nalé imuaru imi ini gum bénzénzéŋ wamma gezacgina hia haianžu.

⁵ Yesuac Méliméli ic kuneŋ kuneŋ iniguc haiséséc wamma hémma nimba ewa bacginu ménda keczua.

⁶ Hélacnec, ni acna imi hiabianec ménda zéanžua, nénj niniŋna imi imuhuc qahac, héniana imi ic embac momac yanda sucginaiguc hénia héniaiguc mewinini énécmiwa nindaczu.

⁷ Ni eŋaŋ meyac énécmima nenaoc memaa-muma Anutuac buŋa suruc hiabia boŋ tegic zéau énécmima képésicna mihičŋizu me?

8 Ni welej qeénécmimanj zé wamma hénaorij tuña tuña tosara ienej méra néngic mema kowu neyi gezanj.

9 Ni iniguc kecma iwawai méjāc méj osima keri nalé imuaru méjāc méj yewéri ménda mihicnj miyi. Imi mia ninzéj ninzéj dacmuna tosara Makedonia igucnec hagic imi enej iwawai ménda henéjec imi mema hama néngic. Ni héra hénia héniaiguc yewéri ménda mihicnj énécmimanj zé galenj mema keri, wañu toroqema imuhuc wamma kecmanj.

10 Kristoac ac héla ewa qerinaiguc hezac imuac niñac Akaia baeciguc imuhucyanec mepé qepési acna zéma mazua imi ewa qerinaiguc hezac imi méjnénj menéjqe némmacac séc qahac.

11 Hénia némac niñac imuhuc zézua? Goigina ménda héima imuhuc zézua me? Imuhuc qahac, Anutunéj ninzac.

12 Ic tosia enej niniguc séc érérénj keczu zéma niñénécmimu niñac mepési amuwiŋ zé nalé titiŋa mihicnjwiŋ zé wañanžu, néj ionac nalé titiŋa imi netecgémanj niñac ni imi wañanžua. Wañu imuac toroqema wammaŋ.

13 Ic imuhucya imi Yesuac Méliméli ic ikora zéma ai ic ikora. Ienej imi Kristo Yesuac Méliméli ic tanec héiyon baiyon wamma kecanžu.

14 Imi mia haka méréra qahac. Biria miñina acguc edamuya kua meme uña tanec héiyon baiyon wamma kecanžac.

15 Imuac niñac Biria miñinawac ai ichéra imi enej acguc eñaoç solaŋ dindiñawac ai ic tanec héiyon baiyon wamma kecanžu. Imi mia haka welicwelicgia qahac. Ienej imi tetec-

giaiguc wawaŋ memegina biria imuac bakia séc éréréŋnec késamu.

Paoloac kekec zérabéraya.

16 Ni muŋguc énézézua, méŋnénj méŋ nuac nimma ic qelanya ménda zéma nimmac. Waŋu imuhuc ninzaciguc, qelanya éséc hia niŋnénju ni acguc komodia mepési amumaŋ.

17 Ac zézua imi Miŋ Kewuninawac ewa siŋiguc ménda namma zézua, néŋ haka qelanyaiguc namma meefima mepési amuzua.

18 Ic sasala ieneŋ séwiiguc héima namma mepési amuanžu imuac ni acguc mepési amumaŋ.

19 Imi mia hénia yomuhuc niŋ imuhuc zézua, ini eŋaoc niŋgic niŋtegic qin̄tegic ginaguc waŋjuguc kileŋ ic qelanya tosara ségiségi wamma ewaginanénj donjé énécmianžu.

20 Imuacnec sac qahac, néŋ méŋnénj hésa ic éséc énépésizac me, kinecqinacya ésécnec énépésizac me, iwawaigina onagiczac me, meyac amuzac me, huluj ginaiguc onotozaciguc qeriginanénj hia donjé mianžu.

21 Ni imuhucya me imuhucyawac qeka meka téŋgén keriŋ imuac gamuna bisima zéauzua. Néŋ Méŋnénj iwawai méŋac meefima meyac amumaciguc, ni acguc qelanya ésécnec meefi amuma hia zémaŋ.

22 Ieneŋ Hebiraio ic? Ni acguc. Ieneŋ Israel ic? Ni acguc. Ieneŋ Abarahamac qelihéra? Ni acguc.

23 Ieneŋ Kristoac ai ic? Qelaŋ ésécnec zézua. Ni onogicma iwac ai ic hélä keczua. Ai kuneŋ yanda onogicma meyi, hésa ic hatac sasala onogicma

keri, hihilocnéj nugic qétéya imi olommaŋac séc qahac, nalé momacguc momacguc humucac déciguc kerenji.

²⁴ Yuda ic eneŋ hihilocnéj hatac 5 nugic. Nugic séc, 40 igucnec 1 auma 39 séc nugic.

²⁵ Hatac 3 aribambanéj nugic, hatac 1 hocnéj gilima nugic, hatac 3 kondujiguc zéic biriyec, waŋu siŋi kaiwe momacguc kondujnéj huanéju keri.

²⁶ Héna gowogowoiguc haka yomuhucya hicŋinéjec, doku téfara zérabéra, kowu nene, nena ic embac, ic enia, ama areŋa yanda, baec kisia, konduŋ, waŋu dacmuna ikora, imuac qeriaiguc séc, yewéri mihicŋiyi.

²⁷ Waŋu kucqeqe ai zéma qenzen manzeŋ, siŋi sasala gau qeqe, yaka niŋ humuc, doku niŋac déménja qaŋgararan qeqeya, nene qahac kekec, saŋgeŋa zéma séwi usu qahac imuac séciguc zéma

²⁸ waŋu imuac qahaiguc méŋ hezac imi naléya naléya hénaorin tuŋa tuŋa héŋgaleŋ waŋ énécmiwa yewéria kuneŋ yandanéj hélanzi néŋanžac.

²⁹ Sucginaiguc méŋnéj qeka meka waŋu ni acguc qeka meka ménda waŋanžua me? Sucginaiguc méŋjac méŋ wammigic qonzonton géyu ni acguc ewa biricna geriwaguc ménda waŋ néŋanžac me?

³⁰ Kileŋ meyac amumaŋac hezaciguc, iwawai qeka mekana mewininianžac imuac mia meyacmaŋ.

³¹ Miŋ Kewunina Yesuac Maŋgocya, nalé tetecgia qahac mepé qepési waŋmimiawac hezac inéŋ mia ni ikoc ac ménda zéanžua imi ninžac.

³² Damasiko ama areŋa yandaiguc ic kewu Areta iwac baec galenə méŋnén̄ ni népésimaŋ zé ichéra énézéyu ama yanda imuaru awima kecgic.

³³ Néŋ alahécna eneŋ ni neŋgeŋ yandaiguc tinémma ama areŋa yanda imuac demiŋ gouŋa igucnec hésaiguc tikologic hiŋgacma baec galen̄ iwac mériä igucnec néŋgari.

12

Paulonéŋ tiliŋ tiliŋiguc héŋec.

¹ Ac haréŋa tanec wanžac, néŋ kileŋ meyac amuma zémaŋac hezac. Imuac Uŋawac haka Miŋ Kewuninanéŋ nézéyu héŋi imi zéma ac zéauma nézéyec imuac zéwa niŋgic.

² Ni Kristoac ic méŋ niŋzua. Ic imi Uŋanéŋ wagiru kurumeŋ qétéya 3 imuaru emma mayec. Mama keru yawuŋ 14 bec tecgézac. (Nalé imuaru inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac sén̄gaŋgeŋiguc kerec imi ni ménda ninzua, néŋ Anutunéŋ ninzac.)

³ Ni ic yomuhucya ninzua, (inéŋ séwi qeriaiguc kerec me imuac sén̄gaŋgeŋiguc kerec imi ni ménda ninzua, néŋ Anutunéŋ ninzac.)

⁴ I imi baec hafi zepaya qahac imuaru wagiru kemma ac zémacac séc qahac imuhucya niŋec. Ic méŋ humuma houmacac hezac méŋnén̄ ac imi muŋguc zémacac niŋ ménda zémimia.

⁵ Ni ic imuhucyawac hia meyacmimaŋ, néŋ nena imi qeka mekanawac ménda zéma méŋjac méŋ mepési amumaŋac séc qahac.

⁶ Ni ac héla sac zémaŋ, imuac niŋjac mepési amumaŋ zé wammaŋiguc imi qelaŋa ménda

wammanj. Néj méjnénj niju haihakana iguc héjec me kuana igucnec nijec imi ogicma ic hiabia zéma niijnémbac nijac zémañ zé osizua.

⁷ Uñawac iwawai hénia hénia meaunéjec imuac nimba ejenja yanda wañanžac. Imuac nijac ni sécna ogicma Meyac amuwi nijac séwinaiguc waiya, qara Biria minjinawac kua meme uña hainéjec. Imi mia sécna ogicma ménda Meyac amumanj nijac yewéri mihicnj némmañ zé imuhuc hainéjec.

⁸ Wañu yewéri imi wainémmac nijac Miñ Kewu zéwelec wammima kecba hatac haréwéc wañec.

⁹ Wañu ac yomuhuc nézéyec, kucnanénj qekamekagaiguc mesolañanianžac imuac nijac ewa hiananénj sécgé génžac. Imuac niñ ni Kristoac kuhanénj nuaru henémmac nijac ségiségi wamma qeka mekanawac nimba enju Anutu zéhiaru mimanj.

¹⁰ Qekameka mihicnjianžua séc kucnaguc wañanžua imuac niñ, ni Kristoac wamma qekamekana zéma mematiti ac zéma ai yanda zéma, nunesi zéma yewéri mihicnjianžua séc ségiségi wañanžua.

Paulonénj ic enia ionac ai ic buña qemimia wañec.

¹¹ Ni qelañja wanžua, néj ini hinocgé néngic imuhuc wanžua. Enej Meyac némmuac hezac. Ni ic enjomia, néj Yesuac Méliméli ic ejenja yanda iniguc haiséséc wamma hémba ni ewac bacginu ménda keczua.

¹² Ni onac sucginaiguc gum bénzénzéj kunenj yandaiguc sésécac haka méréra zéma haka welic

welicgia zéma ai kuhaguc wamma mewa iminéŋ
Yesuac méliméli ic héla keczua imuac asé kiwiya
waŋ néŋzac.

¹³ Yewéri ménda mihicŋi énécmiyi képésicna imi
sac waima haka tosara méŋac mén niŋac ménda
nimbirí némmu, néŋ weleŋ qeénécmiwa onac
muru hénorij tosia ionac séc ménda wawaŋa
mén he énécmizac me?

¹⁴ Ninžu, onac muru hamaj zé zérénqérén
wamba deguc hatac haréc wanzac, néŋ yewéri
mén ménda mihicŋi énécmimaŋ. Ni onac
iwawaigina niŋac qahac, néŋ eŋaŋ niŋac wamma
zéwelec énécmizua. Nambérac eneŋ neŋgoc
maŋgoc ginawac iwawai hofiguc haiyic heyu
emmacac ménda hezac, néŋ neŋgoc maŋgoc
eŋaoc nambérac hécginaŋac wamma imuhuc
wammuac hezac.

¹⁵ Ni mia kekec uŋaginanéŋ hiarumac niŋac
ségiſégi wamma iwawainga auma imuacnec toro-
qema kekecna momacnec hia auénécmidacmaŋ.
Waŋu ſingina niŋanžua séc kemma muŋguc
yanda kuneŋ yanda waŋu, ſiŋna niŋic séc
kemma muŋguc yanda komora wammacac hezac
me?

¹⁶ Ic tosianéŋ nuac yomuhuc zéanžu, ni
onac réwéri ménda énécmiyi, néŋ diwi qiwiliŋ
ic keczuawac diwi qiwiliŋ waŋ énécmima
énépésiyec.

¹⁷ Ni ichécnä onaru méli énécmima ionarunec
mérac zéwa méra néŋu iwawaigina onagiri me?

¹⁸ Waŋu Tito onacmuru kemmac niŋac zémiyi
imuhucnec ninzéŋ ninzéŋ munana mén méliwa
wagic amuma hayoc, waŋu Titonéŋ hama iwawai

méŋ onagirec me? Ini niŋgic, i zéma ni nekaoc Uŋa térya imuhucyanec zéma héna momacguc ménda kecanžic tanec wanžac me?

¹⁹ Ini niŋgic éréma deguc nini héikenžé héihazé wammanec keczinj tanec wanžac gezaŋ. Imuhuc qahac. Nini Kristoguc kecma Anutuac kiwaiguc énézéziŋ. Ala sorochécnina, imi moczoŋ ini naŋgé énécmiwiŋ zé zéziŋ.

²⁰ Ni onac muru hamaŋ nalé imuaru, ini hémmaŋ zé niŋi haka imuhucya ménda wamma kecgic inicbi niŋac, ini acguc hémbij zé niŋgic séc ménda wamma kecba némbu niŋac, bacna yandizac. Imi sac qahac onac muru tualefic zéma nimbupuc zéma qeri geric zéma méndén amuma kekec zéma zébiri qébiri zéma andé lukuc ac zéma tétéc qeqe zéma kaižiliweŋ wamma kecbu niŋac zénéŋna hirizac.

²¹ Onac murunec tosianén haihaka žapi qeqeya zéma kaisero zéma nezélélén haka imuhucya wamma qerigina ménda meleŋanžu. Waŋu imuhuc wammanec kecgic, onaru hawa Anutunanén memanén, ic imuhucya ionac siacma ewa goro wambi niŋac bacna yandizac.

13

Goro ac tetecgia.

¹ Ni deguc hatac haréwécac onac muru hamaj. Hama énézéwa héipuc ic éréhéc me haréwécnén ac kuagina igucnec nindacma hélawac zéseliwinj.[✳]

² Hatac éréhéc hayi nalé imuaru bec goro ac énézéyi ésécnec deguc lakec kecma goro ac walac

[✳] **13:1:** Hén 19:15

énézéwa niŋgic, muŋguc hamaŋ imuaru imi becneč képésic waŋgic ic ionac zéma ic tosara ionac képésicgina imi ménda wai énécmimaŋ.

³ Kristonéŋ nuac qeriiiguc ac haiyu zéanžua imuac hénia hicŋitegiru hémbiŋ zé waŋanžu. Imuac niŋac imuhuc zézuá. Kristo imi onac muru kuc mama ménda waŋanžac, néŋ ewa qeriginaiguc kuhaguc aiya meanžac.

⁴ Hélawac zéni, Kristo imi kuc mama keru ic héŋgeŋa wéndaraiguc qegic, néŋ Anutuac kuciguc yarecac kecanžac. Nini imi imuhucyanec iwac qeriaiguc bélacgéma kecanžiŋ, néŋ welen qeénécmiwiŋ zé Anutuac kuciguc kecanžiŋ.

⁵ Ini ninzéŋ ninzéŋguc kecanžu me qahac imi niŋasariwiŋ zé batucgéma niŋgési amumu. Yesu Kristonéŋ ewa qeriginaiguc kecanžac imi ménda niŋasarizu me? Ini imi ménda niŋtegicžuiguc ini ninzéŋ ninzéŋ ic héla qahac.

⁶ Waŋu nini imi ninzéŋ ninzéŋ ic ikora qahac, hénia imi niŋtegicmu niŋac wanžua.

⁷ Anutunéŋ galenjé énécmiyu képésic méŋ ménda wammu niŋac Anutu zéwelecmima kecanžiŋ. Imi mia ninicgic nini ninzéŋ ninzéŋ ic héla kecanžiŋ tanec wambíŋ niŋac qahac. Nini imi ninicgic ninzéŋ ninzéŋ ic ikora tanec hia wambíŋ, néŋ ini imi haka silic solanä wamma kecmu niŋac imuhuc wamma kecanžiŋ.

⁸ Nini imuhucyanéŋ haka méŋac méŋ ac héla imi logima wambíŋac séc qahac, néŋ imuacnec sac méndacma wamma kecwinjac hezac imuac mia imuhuc zézuá.

⁹ Hénia méŋ imi yomuhuc; Kucnina qahac

kecni kucginaguc kecanžu séc ségiségi wamma imuhuc solanjanima kecmu nijac Anutu žewelet wammianžinj.

¹⁰ Miň Kewunéj qac buňa néjec iminéj ménda hézéngé énécmimanj, néj meyac énécmimanj nijac néjec. Imuac nijac ni onaru hama qac buňana imuaru héima namma ac geriwaguc ménda waŋ énécmimanj žé lakec kecmanec walac goro ac oénécmizua.

Yaižézé ac tetecgia.

¹¹ Dacmuna hécná ac tetecgiawac žéwa gezagina haima nimma ninjtohomu, ségiségi wamma kecmu. Imuhuc wamma solanjanima ewa momac wamma luaeguc kecmu. Goi héihéi žéma luae miňina Anutunéj iniguc kecmac.

¹² Kiricne téreyaguc yaižézé ac waŋamumu.*

¹³ Ic embac téreyá momac yanda eneŋ acguc yaižézé ac waŋ énécmizu.

¹⁴ Miň Kewu Yesu Kristoac ewa hia žéma Anutuac goi héihéi žéma Uŋa téreyawac ala kekecnéj tuŋ onac muru he énécmimac.†

* **13:12:** Kiwi tosaraiguc ac yomi kembajə 11 tetecgiaiguc toroqema ogic heyu kembajə 13 žéma 14 imi melemma 12 žéma 13 ogic hezac. † **13:14:** Kembajə yomi kiwi tosaraiguc ménda hezac.

**SISIPAC AC QELIA
The New Testament and Psalms in the Kube Language
of Papua New Guinea
Buk Song na Nupela Testamen long tokples Kube long
Niugini**

copyright © 2012 Global Bible Translators

Language: Mongi (Kube)

Translation by: Global Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

0403b50f-078d-52e2-a203-056e8a430665